

William Kent Krueger

SILA ODPUSTENIA

*STRHUJÚCI ROMÁN
OVENČENÝ LITERÁRNYMI CENAMI*



NEW YORK TIMES BESTSELLER

dlb

William Kent Krueger

Sila odpustenia

Napísali o knihe:

„Raz za uhorský rok vám na stole pristane kniha, ktorá priam volá, aby ste si ju prečítali. Vezmete ju do ruky, prečítate prvú stranu, potom druhú a – nemôžete sa od nej odtrhnúť. Presne taká je *Sila odpustenia*.

Huffington Post

„Kniha vedľa seba stavia smrť a odpustenie. Novým a nečakaným spôsobom.“

Click

„Vynikajúci román o dospievaní.“

Providence Journal

„Z Kruegerovej prózy sála tichá krása a jeho postavy si ma svojou hĺbkou celkom podmanili.“

Minneapolis Star-Tribune

„Hlboké literárne krimi, ktoré vás jednoducho dostane... Všetko, len nie obyčajné.“

Book Page

„Kruegerova moderná próza tak dobre vystihuje mesto a jeho obyvateľov, že človek doslova zmyslami cíti všetko, o čom číta. Podmanivý príbeh nastoľuje univerzálnu tému viny a nevinu, lásky k rodine, skúšok priateľstva a bolesti trinásťročných.“

Omaha World-Herald

„Je to úchvatný príbeh, ktorý sleduje ohromnú paletu ľudských emócií a vnemov. Vďaka autentickému hlasu dospievajúceho rozprávača Franka Druma som knihu nedokázala odložiť. A hoci sa rozprávanie nesie v pokojnom tóne, Krueger svoj príbeh majstrovsky pretkáva napínavým odkrývaním rodinného života, smrti, hnevu, duchovna a odpustenia.“

Beth Hoffmanová, autorka knihy *Saving CeeCee Honeycutt*, bestselleru New York Times

„Mimoriadna kniha... Podmanivý príbeh, plný autentických postáv, ktoré rastú v múdrosti a milosrdenstve a učia sa prijímať skutočnosti, ktoré nedokážu zmeniť.“

Shelf Awareness

„Krásny, dojímavý príbeh... ktorý aj na zdanlivých maličkostiach ukazuje, ako sa zlomených, smútiacich a pozostalých dotýka milosrdenstvo a dodáva im nádej.“

Englewood Review of Books

„Hlboko ľudská kniha... Máte pocit, že nečítate román, ale autobiografiu. Krueger má môj obdiv. Rozprávanie je plynulé, postavy autentické.“

Killer Nashville

„Pôsobivý príbeh o hneve, vine a odpustení, ktorý vo vás bude dlho doznievať.“

Publishers Weekly

William Kent Krueger

SILA ODPUSTENIA

*STRHUJÚCI ROMÁN
OVENČENÝ LITERÁRNymi CENAMI*

NEW YORK TIMES BESTSELLER

dlb

Nihil obstat ThLic. Pavol Grach, PhD.

William Kent Krueger: Ordinary Grace

© 2013 by William Kent Krueger

Vydané so súhlasom Browne & Miller Literary Associates, LLC.

Preklad Eva Bubnášová

Návrh obálky Ján Miško

Foto na obálke Kevin Wolf

Slovenské vydanie © Vydavateľstvo DON BOSCO 2018

Všetky práva vyhradené.

ISBN 978-80-8074-421-2

Táto kniha je fikciou. Mená, postavy, miesta a udalosti v nej sú výtvorom autorovej predstavivosti a sú použité vo fiktívnom kontexte. Akákoľvek podobnosť s reálnymi udalosťami a osobami, žijúcimi alebo zosnulými, je čisto náhodná.

Podakovanie

Rád by som sa poďakoval reverendom Robertovi Rollinovi a Gregovi Renstromovi, dvom mužom, ktorí nezištné odpovedali na Božie volanie. Vďaka, že ste sa so mnou láskavo a veľkodušne podelili o skúsenosť slúžiť pred niekoľkými desaťročiami v malých minnesotských komunitách.

Srdce má svoje dôvody, ktoré rozum nepozná.

Blaise Pascal

Prológ

Všetko to umieranie toho leta sa začalo smrťou dieťaťa. Smrťou zlatovlasého chlapca s hrubými okuliarmi usmrteného na železničných koľajach pred mestom New Bremen v štáte Minnesota. Tisíce ton ocele, ktoré sa valili naprieč prériou Južnej Dakoty, ho rozťali na márne kúsky. Ten chlapec sa volal Bobby Cole. Na pohľad milé dieťa. Chcem tým povedať, že jeho oči akoby neprestajne snivali a na perách sa mu pohrával náznak úsmevu, akoby mal každú chvíľu pochopiť niečo, čo sa mu už hodinu pokúšate vysvetliť. Kiežby som ho poznal lepšie. Kiežby som sa s ním viac kamarátil. Býval neďaleko od nás a boli sme v rovnakom veku. Ibaže on v škole dva razy prepadol. A možno by prepadol aj viac-krát, nebyť láskavosti niekoľkých učiteľov. Bol to útlý chlapec. Jednoduchý. Proti dieselovému motoru rušňa nákladného vlaku Union Pacific nemal šancu.

V to leto na seba smrť zobrala mnoho podôb. Prišla ako nehoda. Ako prírodná katastrofa. Ako samovražda. Ako vražda. Možno si poviete, že spomienky na to leto mi určite prichodia tragické, no nie je to celkom tak. Môj otec zvykol citovať gréckeho dramatika Aischyla: „Cesta k poznaniu vedie cez utrpenie. A aj keď spíme, srdce nám naplňuje bolesť, čo nepozná zabudnutie. Kvapku za kvapkou. Len aby nás v zúfalstve, proti

našej vôli, navštívila múdrosť. To Božie požehnanie plné bolesti a hrôzy.“

To leto bolo vo svojej podstate možno práve o tom. Od Bobbyho som bol pramálo starší a podobným skutočnostiam som sotva rozumel. A hoci odvtedy uplynuli štyri desaťročia, ani teraz si nie som istý, či im celkom rozumiem. Stále často premýšľam o tom, čo všetko sa v to leto udialo. O tom, akú strašnú cenu má múdrosť. A ako môže byť Božie požehnanie naplnené bolesťou a hrôzou.

1

Po dlážke detskej izby sa rozlievalo mesačné svetlo. Vonku cvrlikali svrčky, nočný hmyz bzučal a oživoval temnotu. Ešte nebol ani júl, no v tej horúčave sa dalo uvariť. Možno aj preto som nespál. V šesťdesiatom prvom mali v New Bremene klimatizáciu len zámožní. Cez deň bojovala väčšina ľudí s teplom tak, že pozatáhali závesy, a v noci s vidinou chladnejšieho vzduchu zapínali ventilátory. U nás doma boli ventilátory len dva. A ani jeden nestál v izbe, o ktorú som sa delil s bratom.

Práve som sa prehadzoval na posteli a snažil sa nájsť si v tom teple pohodlie, keď zazvonil telefón. Otec často hovorieval, že keď niekto volá v noci, neveští to nič dobré. Napriek tomu slúchadlo zakaždým zdvihol. Napadlo mi, že zas pôjde o niečo s jeho prácou, s tým

všetkým, čo mama nenávidela. Telefón sme mali položený na stolíku na chodbe, pred dverami do detskej. Cívil som do plafónu a počúval jeho prenikavé zvonenie, až kým sa v chodbe nezažalo svetlo.

„Prosím?“

Na druhej strane izby sa v posteli zamrvil Jake. Rám zavrzgal.

Ozval sa otcov hlas. „Spôsobil nejaké škody?“ Potom unavene, no zdvorilo, pokračoval: „O chvíľu som tam. Vďaka, Cleve.“

Než stihol položiť, zliezol som z postele a bežal do chodby. Zobudili ho, takže vlasy mal strapaté a na lícach sinavý tieň strniska. Hľadel unavene a smutne. Na sebe mal tričko a pásikavé boxerky.

„Vráť sa do postele, Frank,“ povedal mi.

„Nedá sa mi spať,“ odvetil som. „Je príliš teplo a aj tak som už hore. Kto volal?“

„Policajný dôstojník.“

„Je niekto ranený?“

„Nie.“ Zatvoril oči. Brušká prstov si položil na viečka a pošúchal si ich. „Ide o Gusa.“

„Opil sa?“

Prikývol a zívól.

„Zabásli ho?“

„Vráť sa do postele.“

„Môžem ísť s tebou?“

„Povedal som, aby si sa vrátil do postele.“

„Prosím! Nebudem zavádzať. Aj tak už nezaspím.“

„Hovor tichšie, lebo všetkých pobudíš.“

„Prosím, oci.“

Mal dosť síl, aby vstal na nohy a splnil si povinnosť, no nevládal odrážať útoky trinásťročného výrastka, ktorý uprostred dusnej letnej noci bažil po dobrodružstve. Nakoniec súhlasil. „Obleč sa.“

Jake sedel na kraji postele. Stihol si už navliecť kraťasy a práve si obúval ponožky.

„Kam sa akože chystáš?“ spýtal som sa.

„Tam, kam ty s ockom.“ Kľakol si a v tme pod posteľou začal loviť tenisky.

„Do pekla s tebou.“

„Do pekla sa nehovorí,“ odvrkol a ďalej šmátral rukou.

„Nikam nejdeš, Ucháň.“

Bol odo mňa o dva roky mladší a dve hlavy nižší. A keďže mal ryšavé vlasy, pehy a obrovské uši, ktoré mu odstávali ako ušká na cukorničke, miestni ho občas prezývali Ucháň. Ako tá rozprávková postava. Keď som bol na neho napálený, volal som ho rovnako.

„Ty mi nemáš čo r-r-r-rozkazovať,“ nedal sa.

Na verejnosti sa takmer vždy zajakával, no predomnou sa mu to stávalo len vtedy, keď sa nahneval alebo keď ho niečo vystrašilo.

„Nie,“ odvetil som, „ale keď budem chcieť, zderiem ťa ako h-h-h-hada.“

Vytiahol tenisky a začal sa obúvať.

Aj na dušu človeka padá noc. Už vedomie, že som hore v hodinu, keď zvyšok sveta spí ako zabitý, vo mne prebúdzalo hriešne vzrušenie. Otec často vyrážal na podobné individuálne misie, no nikdy mi nedovolil ísť s ním. Toto bolo čosi špeciálne a Jakea som pri sebe nechcel. Medzitým som však stratil drahocenný čas, takže som sa prestal hádať a začal som sa obliekať.

Keď som vyšiel z izby, môj brat už čakal na chodbe. Pôvodne som sa s ním chcel ešte chvíľu natahovať, no zo spálne vyšiel otec a zatvoril za sebou dvere. Pozrel na Jakea, akoby mu chcel povedať čosi nie práve najkrajšie. No napokon si len vzdychol a obom nám kývol, aby sme zišli dole schodmi.

Svrčky pred domom cvrlikali ako šialené. V nehybnom čiernom vzduchu viseli svätójánske mušky a blikali, takže človek mal pocit, akoby pomaly žmurkal rozspatými očami. Kráčali sme ku garáži a pred nami sa po ceste kĺzali naše tiene ako čierne loďky na striebornom jazere mesačného svitu.

„Predné,“ povedal Jake.

„Ale, no tak. Veď ty si tu vôbec nemal byť.“

„Ja som sa prihlásil.“

Také bolo pravidlo. New Bremen zabrali a obývali Nemci, takže pravidlá sa rešpektovali. Napriek tomu som frflal, až kým sa do celej záležitosti nezamiešal otec. „Jake sa ozval prvý,“ povedal. „Koniec diskusie, Frank.“

Nasadli sme do auta, Packard Clipper ročník 1955 hráškovvej farby, ktorému mama dala meno Lizzie. Krstila každé auto, ktoré sme kedy mali. Studebaker nazvala Zeldu. Pontiac Star Chief dostal meno Malá Lulu, podľa komiksovej postavy. Mali sme aj ďalšie autá, no jej najobľúbenejšie – najobľúbenejšie nás všetkých s výnimkou otca – bol práve tento Packard. Bolo to obrovské, silné a elegantné auto. Dostali sme ho ako dar od starého otca a medzi mojimi rodičmi sa stalo jablkom sváru. Hoci otec to nikdy priamo nepovedal, myslím si, že prijať taký výstredný dar od muža, ktorého nemal nijako mimoriadne v láske a s ktorého hodnotami otvorene nesúhlasil, ranilo jeho hrdosť. Neušlo mi ani to, že starý otec považoval môjho otca za omyl. Mal pocit, že mama nesiaha ani po členky. Ak tí dvaja muži večerali za jedným stolom, vo vzduchu zvyčajne visela búrka.

Naštartovali sme a viezli sme sa krížom cez Flats. Tak sa volala newbremenská štvrť, v ktorej sme bývali. Rozprestierala sa pozdĺž rieky Minnesota poniže

Heights – časti mesta obývanej majetnými rodinami. Míňali sme aj dom Bobbyho Colea. Všetky lampy mali zhasnuté, podobne ako v ostatných domoch, okolo ktorých sme prechádzali. Snažil som sa prijať fakt, že od včerašieho dňa je mŕtvy. Dovtedy som nepoznal žiadne dieťa, ktoré by zomrelo. Pripadalo mi to neprirodzené a pochmúrne, ako keby Bobbyho Colea schmatla akási prišera.

„Má Gus nejaký p-p-p-problém?“ spýtal sa Jake.

„Hej, ale nič vážne,“ odvetil otec.

„Hádam zas niečo nerozbil.“

„Tentoraz nie. S niekým sa pobil.“

„To sa mu stáva každú chvíľu.“

„Len keď je opitý,“ ozval som sa zo zadného sedadla. Úloha ospravedlňovať Gusa spravidla pripadala otcovi, no ten bol nezvyčajne mlkvy.

„V tom prípade býva opitý dosť často,“ dodal Jake.

„Stačilo.“ Otec zdvihol ruku a my sme stíchli.

Viezli sme sa po Tyler Street a potom odbočili na Main Street. Mesto zahaľovala noc. Noc plná lákavých možností. New Bremen som poznal ako vlastnú dľaň, no v noci vyzeral inakšie. Akoby si na tvár nasadil masku.

Mestská väznica stála priamo na námestí. Bola to druhá najstaršia budova v meste, hneď po prvom luteránskom kostole. Obe budovy postavili z granitu, ktorý sa ťažil tesne za mestom. Otec zaparkoval priečne pred väznicou.

„Vy dvaja ostanete tu,“ povedal.

„Musím ísť na záchod.“

Prebodol ma pohľadom.

„Prepáč. Nevydržím.“

Musel byť na smrť unavený, lebo takmer neodporoval. „Dobre teda. Poď aj ty, Jake.“

Vnútri väznice som nikdy predtým nebol, hoci odjakživa prebúdžala moju fantáziu. Ocitol som sa však v malej šedivej miestnosti osvetlenej žiarivkami, ktorá sa takmer v ničom nelíšila od realitnej kancelárie starého otca. Stálo v nej niekoľko stolov, skrinka na spisy a nástenka s vyvesenými oznamami. Avšak na východnej stene bola zamrežovaná cela a v nej väzeň.

„Ďakujem, že ste prišli, pán Drum,“ pozdravil strážnik.

Potriasli si rukou a otec mu predstavil mňa a Jakea. Strážnik Cleve Blake sa zdal byť od otca mladší. Na nose mal okuliare s tenkým zlatým rámom a za nimi modré oči, ktoré hľadeli až znepokojivo úprimne. Napriek tomu, že bola hlboká vlhká noc a všetci sme sa parili ako v pekle, on aj v uniforme vyzeral čisto a uhladene.

„Trochu neskoro brať chlapcov von, nie?“

„Nemohli sme spať,“ povedal som strážnikovi. „Je príliš teplo.“

Jake nepovedal ani slovo, čo bola jeho bežná taktika, keď sa obával, že by sa na verejnosti mohol zakoktať.

Toho chalana za mrežami som poznal. Morris Engdahl. Zlá partia. Čierne vlasy si gélom uhládzal na Elvisa a miloval čierne kožené bundy. Bol o rok starší od mojej sestry, ktorá práve ukončila strednú. Engdahl školu nedokončil. Vraj ho vyhodili, lebo sa vlámal do skrinky dievčaťu, ktoré s ním odmietlo ísť na rande. Mal to najlepšie fáro, aké som kedy videl. Čierny Ford Deuce Coupe ročník 1932 s dverami na zabitie, uchytenými vzadu trblietavou pochrómovanou maskou a obrovskými pneumatikami. Na bokoch mal namaľované plamene, takže po celej dĺžke auta akoby horel oheň.